

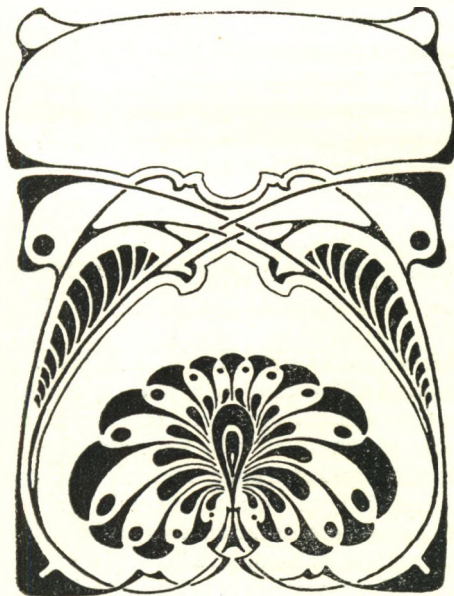

KÖNYVDÍSZÜNKRŐL

E könyv szövegrészének díszítődarabjait jóhírű mester-szedő szaktársunk, Mitterszky József tervezte. Szorosabb meghatározással: ő rajzolta összes kezdőbetűinket, a cikkek előtt látható homlokléceket és az itt-ott elszórt záródíszeket. Az ő munkája továbbá az előzékrácz, sőt még az Évkönyv táblájának a magyaros motívumok alapján tervezett rajza is.

Régi jó mesterszedőnk Mitterszky József. És nagy az ő hite nyomdász-körökben. Csöndes összejöveteleken, hosszú téli estéken regéket beszélnek szaktársaink az ő nagy kézi ügyességéről s arról, hogy úgyszólván a sem-miből is tud nyomdai díszítő-anyagot teremteni. Ideális nyomdász-ember, aki nem éri be azzal, hogy napjában kilenc óra hosszat muszáj könyvnyom-tatóskodnia. Nyomdászcodik ő még vagy négy órát naponként, de ezt már tisztán a köz javára teszi. Mitterszky neve idestova fogalomná, technicus terminus-szá lesz a könyvnyomta-tásban. Az akci-dens-szedőt, az egyszerű munkás-embert fogja jelen-

teni, aki nemcsak a maga szűkebb értelemben vett mesterségében vá-lílik ki, hanem szor-galma és iparko-

dása következményeképpen úgy rajzol, úgy tervez és fest, — sőt néha talán még különben is egy kicsinyt — mint akárhány úgynevezett művész. Aki a maga rajztudását mindig azon a ponton tudja a mestersége szolgálatába állítani, ahol ennek arra a legégetőbb szüksége van.

Néhány esztendő óta a magyaros motívumokat fűzi sorra a rajzaiban. Célja az, hogy e tagadhatatlanul kedves motívumok helyet foglalhassanak

a könyvnyomtatásban is. Amilyen egyszerűnek látszik ez az első pillantásra, éppen olyan nehéz a gyakorlati kivitele. Amit a mi híres rajztanáraink s a magyar díszítő stílus megteremtésén szeretettel csüggő művészeink idáig megalkottak: szép, nagyon szép dolog majd mind, de általában nem eléggé alkalmasak arra, hogy a könyvnyomtató mindennapos díszítő egységekként volnának az örökszép motívumok valamely keretsorozatban praktikusán és sokoldalúlag felhasználhatók. Fáradozásának eredményét annak idején közölték a szaklapok; nagy elismeréssel szóltak az ő modern vonalvezetéssel kombinált magyaros keretpróbáiról, de sajna: az öntödék szűkeblősége folytán még máig sem jelenhetett meg a magyar stílusos első összeszedhető keret.

A méltánytalanság nem keserítette el; azóta is dolgozik buzgón, fáradhatatlanul. Legújabb munkáit itt láthatjuk az Évkönyvben, sőt még e cikkecske keretében is egyet-kettőt közülök. S hogy ez egyszerű szedőember rajzainak nemcsak praktikus, hanem igen sok esetben jókora művészi értéke is van: azt — úgy hisszük — nincs az a hozzáértő kritikus, ki szívesen ne konstatalná.

geivé váljanak. Mert hiába: a praktikusság ma még igen fontos valami; ha pusztán csak szép az ornamentum, de nemhasznáható ki eléggé praktikusán: a nyomdász-ember szemében egyszerre ötven százalékát veszíti az értékének.

A mi Mitterszkynek sok szép estéjét áldozta arra, hogy a magyar díszítő stílust alaposan megismerhesse s hogy módottaláljon arra: mi-

ZÖLD KÁTRÁNYFESTÉKEK. Az anilinzöldnek igen különböző színfokozatai vannak. Azelőtt csupán a jód- és aldehidzöldet használták, jelenleg azonban ezeket majd hogy nem teljesen kiszorította a metilzöld, mely a metilviolának klórmetilvel való kezelése által olcsóbban nyerhető. Fényes zöld kristálypikkelyeket képez, melyek vízben könnyen oldhatók. Az oldat kékes-zöld színű. Igen becses a nem kékes termény, a malachit-zöld, melynek nuanca-i: a keserümandolaolaj-zöld, a savzöld, Viktoria-zöld, briliáns-zöld, világos-zöld, alkáli-zöld. A ftal-zöld és cörulein szintén antracén-származékok, de még nincsenek nagyon elterjedve.

